

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

v odlični je moše.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vsako leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — *Narodna*, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vai dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — *Inserati* (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Po deželnih zborih.

I.

Najprej se nam je ozirati na istrski dež. zbor in posebno na njega sejo 7. decembra 1885.

Gg. Spincich in Laginja sta orisala v seji istrskega zbora 7. decembra 1885 stanje isterskih kmetov takovim, kakoršno je v resnici, brez obzira na jedno ali drugo stran, brez strahu, odločno. Rekla sta, da se našim kmetom tako slabo godi, da se mej njimi sliši glas, da bi bilo boljše umreti naglo, nego umirati počasi, pa tega gotovo naš premilostivi cesar nezna, in da bi ona rada, da to izve, ter da zavoljo tega javno to govori.

Ako tudi nista gg. govornika omenjala oblastnij, koje so največ krive sedanjemu slabemu stanju naših kmetov, vendar so se oglasili zastopniki teh oblastnij, čuteč v sebi, da so v resnici oni krivi, a pred vsem mož, koji se lahko zmatra samooblastnim gospodarjem vsega počenjanja v Istri. Oglasil se je dr. Amoroso, podpredsednik zbora in podkapitan zemlje ter ves tresoč se, v skrajnej razburjenosti, zolčeč napadal na manjšino. To je oni Amoroso, koji je pred nekoliko leti namerjal s novim milostnim udarcem uničiti jedno hrvatsko občino v Istri; koji je leta 1883 prvi izšel iz zbora, ko se je hrvatski začelo govoriti; koji je leta 1884 izjavil, da večina se ne bode ozirala na hrvatske govore; koji je tudi leta 1885 besnil proti slovanskim zastopnikom tudi zavoljo tega, ker so slovanski govorili.

Vzdignoli so se tudi trije drugi člani večine, besnili so tudi oni proti manjšini, nazvavši jih *Uškoki* in izjavivši, da mrzijo hrvatski jezik ter da to mrzijo vcepijo tudi svojim otrokom. Za krono vsemu temu vzdignol se je tudi jeden od petih slovanskih zastopnikov. Slovani Istre imajo zabilježiti novega uskoka v svoje knjige.

Na to sejo s tolikimi prizori ni čuda, da so se ozrli talijanski listi, hvaleč se ve da večino, posebno pa uskoka in metaje žolč na štiri slovanske poslance.

Želimo se ozreti malo na te liste, naj njihovi dotični članki pokažejo našim čitateljem, kaj naši protivniki pišejo o rečenej seji, naj pokažejo, kako odmevajo v protivniških taborih glasovi te seje.

Bodemo jih sledili kronologiškim redom, kakor so izišli. Prvi se je oglasil list »La Patria« izlazeči v Kopru, lastništvo odvetnika dr. Gambini.

V broju od 10. decembra lanskega leta piše ta list na ta le način: V deželnem zboru so nastali škandali, *provzročeni bezobrazno perfidijo zastopnikov hrvatske stranke*. Laghigna in Spincich sta *rigala psovke* proti deželnemu odboru in večini. *Indignacijo na takovo verolomnost* (slealtà-beseda debelo tiskana) izkazalo se, ko je interpeloval g. Jenko, tretji v glasovitej

četvorki (il terzo della famigerata quadriglia). V imenu deželnega odbora je vstal žestoko dr. Amoroso. Podpril ga je Dr. Fragiaco, imenujoč *hrvatske* zastopnike verolomnijemi od barbarskih uskokov. Pozvali so jih tudi gg. Venier in Sbisa. Laghigna je odgovoril, da pošlje prevod svojega govora. Spincich ni rekel ni besede. *Vstal je pa in spregovoril cenjeni gospod Crisanaz, ter izjavivši, da pripusti sedaj svojej osodi štiri hrvatske zastopnike, h kojim se je bil začetkom v dobrej veri pridružil, rekel, da ni prišel v Poreč, da dela propagando hrvatsko in da spremeni zbor v stolp babilonski. Hrvatski zastopniki, da imajo druge svrhe, on pa slogu vseh Istranov, Italijanov in Slovanov. Konča s željo, da se ta sloga ne moti nerazboritimi težnjami, koje on živo oplakuje.*

Mi mislimo, da ti in slični primeri onih štirih, koji bi hoteli našo sveto zbornsko dvorano obrniti v palestrosko agitacijo za svrhe, koje niso naše, prepričajo volilce, da Spincich in Laghigna nemarata za njih interese.

Toliko »La Patria«. Mi pa hočemo prideti temu nekoliko besedi.

Stara je beseda, da resnica oči kolje. Resnica, koje so izrekli slovanski zastopniki o žalostnem stanju isterskih Slovanov v svrhe, da se to stanje zboljša, peče dra. Amoroso, peče gospodo večine, peče tudi omenjeni list. Ker je v onih govorih vse sama živa resnica, ker nemorejo nič pobiti, zato se služijo z navadnim sredstvom krivcev, sredstvom, koje oni uže delj časa proti Slovanom rabijo, namreč s psovkami in klevetami. Sam predsednik zbora je izjavil, da govorniki manjšine niso nobenega razžalili, z drugimi besedami, da so resnico govorili i tem rešil slovanske zastopnike odgovora na neopravičene napade. Ali tega nečejo povedati talijanski listi, ker bi drugač ne mogli napadati na štiri slovanske zastopnike, ne hvaliti izdajalca.

Patria, nje izdajatelj, Amoroso e tutti quanti, jezijo se na resnice, izrečene po slovanskih zastopnikih tem več, ker so do sedaj delali, kar so hoteli, ne da bi jim kdo kaj prigovoril, in besnijo posebno proti temu, da so te resnice izrečene v slovanskem jeziku, kojega se oni bojé kakor hudič križa.

Ta jezik bi se po njihovej misli ne smel rabiti v »svetej zbornskoj dvorani«, koje je leta 1884. jeden član zbora imenoval »*dvorana italijanska*« (aula italiana) kakor da bi zbor istrski bil zbor kake dežele italijanske.

Raba tega jezika v deželnem zboru Istre obljudjene po večini se Slovani, ona je po njihovem menenju škandal, brezobraznost, perfidija, verolomnost. Po menenju in prepričanju slovanskih zastopnikov je ta raba naravski nasledek svetega prava, kojega se bodo oni služili, dokler bodo živi. Oni niso zavolj tega brezobrazni, perfidni, ne verolomni. Oni se niso nikdar zaprisegli na nikakov program, na nika-

kovo zastavo, na nič italijanskega. Oni so to, kar jih je Bog dal: Slovani, in kar so uže davno njih predniki, kristijani in podložniki Habsburgo-Lorenov. Kakor takovi se nebodo oni nikdar učili vernosti od ljudi, koji so bili zavoljo svojih govorov, izrečenih v Italiji, odstavljeni od načelnštva, in od lističa »La Patria«. Kakova načela ima ta list, kako on ume lojalnost in vernost, naj kažejo dve pesmici, zadržane prav v omenjenem broju. Naslov tem pesmicam je »Tempi difficili«. Prve zadržaj je kratek: Ne poj, pravi vrednik lista pesniku, ker te drugač zaplenijo. V drugej mu ta odgovarja: Pravo imaš, ko mi praviš, naj ne pojem; ali videč zemljo, koja me je rodila v gnusnem in sramotnem boju, videč kako se žali moja ljubljena domovina, moje srce se je vspalilo opravičenim gnjevom proti plemenu, koje je ona sprejela prišedši iz jam. Ko bi bili prišli saj kakor brati! Ali kde so vdobili zaročnico, kruha in krov, vstajajo kakor buntovníki. *To zemljišče, lyubo in blagosloveno, ono je naša zemlja. Bog mu je dal italisko lice, a itališki je tudi njegov jezik.* (E terra nostra! Itala impronta dielli Dio! Ed italico e pure il suo dialetto).

Hvale listov s takovimi načeli ne potrebujejo slovanski zastopniki; oni jo rudi pripuščajajo gosp. Križancu, koji naj se svobodno ponosi s pohvalnim dekretom »Patrie«. Oni bi se sramovali takovih pohval. Da, v tem, da jih psujejo in klevetajo ljudi Patrijnega kova, imajo oni najboljši dokaz, da so vršili svojo dolžnost, kakor poslanci slovanskih volilcev.

Pri svojem počenjanju ne bodo oni prašali po odobrenju, ne Amorose, ne Fragiaco, ne Patrije, koji skupej se svojimi somišljeniki so vse sile napeli, da zabranijo izvolitev slovanskih poslancev, koji so jih, mej njimi tudi g. Križanca, dokler se je še držal se Slovani in slovanskega programa, izvrgli iz zbora. Odobrenja bodo oni očekovali od svojih volilcev. Ko bi njim ti svoje poverjenje vskratili, potem bi oni gotovo odstopili v zavesti in prepričanju, da so storili svojo dolžnost, kakor zastopniki Slovencev in Hrvatov Istre.

Zvrhe njihove niso zvrhe Patrije, ne njenih patronov, i ne dal Bog, da bi bile, ker tedaj bi še samo kakovo leto kakove prilike čakali, da Istra bode to, »za kar so jo uže pred nekoliko leti tudi v zboru proglaševali, namreč dežela italijanska (provincia italiana).

Deželni zbori.

Kranjski.

(XIV. seja, 14. januarja.)

(Konec).

Dr. vitez Bleiweis-Irsteniški poroča v imenu finančnega odseka in nasvetuje:

I. Proračun bolnišničnega zaklada za leto 1886 se potrdi s potrebščino v znesku 58310 gl. —¹), kr. in zaklado v znesku 11326 gl. 32 kr., tedaj s primanjkljajem

46983 gl. 68¹), kr., kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

II. Proračun blaznišničnega zaklada za leto 1886 se potrdi s potrebščino 46499 gl. 02 kr. in zaklado 9852 gl. 51 kr.; tekaj s primanjkljajem 36646 gl. 51 kr., kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

III. Proračun najdenišničnega zaklada za leto 1886 se potrdi s potrebščino 4196 gl. 44 kr. in zaklado 333 gl. 20 kr., tedaj s primanjkljajem 3863 gl. 24 kr., kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

IV. Proračun porodišničnega zaklada za leto 1886 se potrdi s potrebščino 6085 gl. 72 kr. in zaklado 975 gl. 60 kr., tedaj s primanjkljajem 5410 gl. 12 kr., kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

Finančni odsek predlaga konečno pri bolnišničnem zakladu za leto 1886 slavnemu deželnemu zboru sledečo resolucijo:

Z ozirom na vsakoletne silne stroške za zdravila se naroča deželnemu odboru, da ukaže zdravniškemu osebju, da se ima pri svojih ordinacijah strogo posluševati cenjih zdravil in zapisavati jih v cenejših oblikah, kakor se to uspešno godi v vseh Dunajskih bolnišnicah, ne da bi zaradi tega trpeli škodo bolniki.

Po dalnej debati se odobri proračun teh zakladov.

Poslanec dr. Samec poroča o vzdrževanju Turjaške ceste in nasvetuje:

1. Turjaška cesta ostane, kakor doslej v neposrednji oskrbi deželnega odbora tako dolgo, da se z novim dotičnim zakonom konečno uredi vzdrževanje tukajšnjih javnih, neerskih cest in potov.

2. Deželni odbor se pooblasti, do tja plaševati polovico vsakoletnih vzdrževalnih stroškov te ceste, katera pa 1500 gl. ne sme presegati.

3. Za ostali znesek vsakoletnih vzdrževalnih stroškov skladati ima okraj Ljubljanske okolice 24%, Velikolaški okraj 26%, in Kočevski okraj 28%, še nepokrite ostale svote.

4. Deželnemu odboru se naroča, da potrebno preskrbi zaradi Najvišega potrjenja pod točko 3 navedenega sklopa o doneskib okrajev Ljubljanska okolica, Velikolašče, Ribnica in Kočevje.

Poslanec Pakiž na nasvetuje:

Turjaška cesta se izroči v popolno vzdrževanje in vplačevanje deželnemu odboru do tistega časa, da se tolikanj željno pričakovana cestna postava uresniči in bode ta cesta uvrstena v deželne ceste, z istimi pogoji, kakor veljajo za Grosupeljsko cesto. Okraj Ribnica, Velike Lašče, Kočevje in Ljubljanska okolica se oproste procentnih doklad za to cesto.

Predlog poslanca Pakiža ne obvelja, odobri se pa vsi predlogi nasvetovani po poslancu dr. Samcu.

Poslanec dr. Samec poroča potem o dolgi vrsti priklad za okrajnocestne namene in o občinskih prikladah, katere se vse brez ugovora odobri. Potem se seja sklene.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarica se odpelje danes zvečer s posebnim vlakom z Dunaja v Miramare, kder ostane deset dni, potem pa naravnost v Budimgest, kamor dospje dvor 16. t. m. ter ostane več tednov. V Miramari bo imela cesarica na razpolaganje vojno ladjo »Greif«, katerej bo poveljnik fregatni kapitan conte Cassini.

V poslanski sbornici je 4. t. m. vlada predložila zakonsko osnovo, glede sezidanja, ali nakupa poslopj za poštno in brzojavne urade v Krakavi, Levovu, Črnovicah, Trstu, Bolzanu, Tridentu in Roveretu; za tako poslopje v Trstu je v račun postavljenih 555.000 gl. — Potem je bil za načelnika izvoljen Smolka z 279 glasovi proti 289, za prvega njegovega namestnika Rihard grof Clam-Martinic z 167 glasovi od 276 (105 listkov je bilo praznih), in vitez Chlumecky za drugega namestnika z 257 glasovi od 273 (11 list-

kov je bilo praznih). Nato so bile volitve v odseke in so se zakonske osnove izročile odsekom. — Poslanec Kinderman je vtrjel svoj predlog za vzdrževanje česke severne železnice ter naglašal dobrote, katere bi izvirale iz tega prostemu ljudstvu. — Poslanec Hütter je vtemeljeval svoj predlog zastran predrugeče zakona o zašranjanji in dušnji kužnih živinskih bolezni. — Poslanec Schönerer, Turk in Fiegel so nasvetovali predloge glede resničnih poročil iz državnega zbora in sodnih razprav, glede dolžnosti časnikov, sprejemati popravke, glede prepovedi, donašati nenravne i nesramne članke in podobe, potem glede vzdrževanja in seratov.

Šolski odsek poslanske zbornice se je 4. t. m. ustanovil, načelnikom je bil imenovan Czartoryski, njegovim namestnikom pa Sues.

Državnega zbora nemški klub je sklenol, poslati adresu knezu Bismarku, ter mu v njej izreči svojo zahvalo in priznanje, ker se je toliko potezal za Nemce i za izganjanje Poljakov. Lepi liberalci to, sram jih bo!

Proračunski odsek je sprejel proračunska poglavja: cesarski dvor, kabinetna pisarnica, državni zbor, državno sodišče in ministerski svet.

Vnanje dežele.

O bolgarskem prašanji se poroča 3. t. m. iz Carigrada, da je sultan potrdil turško-bolgarsko pogodbo, glede združenja Bolgarije in vsbojnje Rumelije. Posebna okrožnica turške vlade to naznanja vele-vlastim ter sklicuje konferenco, da tudi ona pogodbo sprejme. V tej pogodbi so te le važnije točke: Berolinska pogodba se priznava od obeh strani, kakor veljavna, razen dogovorjenih predrugečb. Organska ustava se pretrese i nekatere čisto turške vasi ostanejo pod turško oblastjo. Knez Aleksander se bo imenoval za pet let guvernerjem vshodnje Rumelije. Njegovo imenovanje se po sultanovej volji ponovi, da ne bo treba o tem vprašati vele-vlasti. Knez pa se od svoje strani zavezuje, Turčijo vselej braniti.

O turško-bolgarskej pogodbi ima Pol. Corresp. brzojav iz Carigrada od 4. t. m. iz katerega posnemamo to le:

Dostojanstvo generalnega guvernerja vshodnje Rumelije se podeli bolgarskemu knezu Aleksandru in od pet do pet let ponovi, dokler knez ostane sultanu zvest in vshodnjo Rumelijo dobro vlada. Turška vlada neposrednje vlada muhamedanske vasi v Kirdjali in Rodope. Ako hi na Bolgarskem ali v Rumeliji vstal nemir, obrnen proti Turčiji, sme Turčija Bolgarijo zavesti. Ako bi katera tuja država napala otomansko zemljo na bolgarskih ali vshodnje rumeljskih mejah, pošlje turška vlada pomočno vojsko, ki se postavi pod vrhovno poveljništvo bolgarskega kneza. Ako pa bi katera tuja država turško zemljo na katerem drugem kraju napala, pošlje bolgarski knez pomočno vojsko, ki se postavi pod turško vrhovno poveljništvo. Sicer pa se berolinska pogodba ne promeni. Turško-bolgarska komisija v štirih tednih pretrese vshodnjelumeljsko ustavo. Nazadnje prosi turška vlada, da se snove konferenca v Carigradu in pogodbo potrdi.

Črnogorski knez je 3. t. m. prišel v Petersburg.

Iz Belega grada se 4. t. m. poroča, da je bil general Horvatič imenovan za višjega vojnega poveljnika in da je vsled tega stopil iz diplomatske službe.

Iz Bukreša se 4. t. m. poroča: Danes je bila prva seja pooblaščenecv za sklenitev miru v finančnem ministerstvu. Rumunski minister zunanjih zadev je pooblaščenec instaliral in pozdravil. Madjid paša je odgovoril s pomenljivimi besedami. Mijatović se je Rumuncem dobrikal. Potem so pooblaščenecv zamenili pooblastila in seje odložili do sobote.

Iz Bukreša se 4. t. m. poroča v Polit. Corresp. da je bolgarski pooblaščenec dobil ukaz, od Srbije zahtevati vojno odškodnino. To bo tudi zahteval turški pooblaščenec Madjid paša v imenu turške vlade. Temu pa se bo Srbija brez dvoma na vso moč upirala, ker neče nič vedeti o tem, da je bila zmagana.

Griška vlada je 3. t. m. odgovorila vele-vlastim na njihovo skupno noto. Ona

pravi, da ni potreba vele-vlastim razlagati stanja, katero je uže pojasnila; zavrača od sebe odgovornost za posledke vojne ter naglašá, da je vsaka ovira prošbe rabe grške vojske nasprotna državnej neodvisnosti, pravicam krone in političnim interesom dežele.

Iz Krete se poroča, da se je 300 grških prostovoljcev hotelo izkrcati na otok, da bi napravili upor, a turška vojska jih je ujela in razorožila.

Prvi prihodnji konsistorij v vatikanu bode v prvi polovici meseca marcija in nadejati se je, da se ga udeleži mnogo zunanjih cerkvenih knezov. Papež bode neki v njem govoril tudi o političnih zadevah.

V nemškem državnem zboru se pripravlja predloga, naj se državni kanceler naprosi, da stopi v dogovor z družimi državami v ta namen, da se uvede mejnarodna dvojnja veljava (zlato i srebro). Gotovo važna, a težavna stvar.

Francoska poslanska zbornica se je 4. t. m. pečala s prodajo demantov francoske krone, da se iz skupila osnuje zalog za početnino delavcev. Pri tej priliki je poslanec Lanjuinais rekel, da bo francoske republike k malu konec. Poklican je bil k redu in levici je zahtevala, naj se začasno izključi. Načelnik pa je temu ugovarjal, kazoč na to, da je v zboru beseda svobodna. Nazadnje pa so nekateri radikalkci predlagali, naj se princ i dežele izženo.

Angleška kraljica bode na Gladstonov nasvet imenovala novega namestnega kralja za Irsko.

Novo angleško ministerstvo je angleška kraljica potrdila. Pod Gladstonovim načelništvom bode Rosebery minister zunanjih zadev, Childers minister notranjih zadev, Harcourt finančni minister in Morley minister za Irsko.

DOPISI.

Z Nabrežine 31. januarja. Prosim te draga Edinost, dovoli mi predalek v svojih prostorih, da spregovorim tudi jaz nekoliko. Ker se od vseh krajev čitajo dopisi o ene reči ali druge, z Nabrežine pa malokakšen krat. Opoznam ti hočem tukajšnega občinskega pismonošo, naj svoje reči bolj redno opravlja. Ima namreč navado, da liste, katere pošilja Edinost svojim naročnikom, po dva dni zadržuje, posebno tisti list, kateri izhaja v soboto, prejemam komaj v ponedlek, namesto v nedeljo.

Meni se to čudno zdi, ker drugi naročniki dobivajo o pravem času svoj list, jaz pa ne. Jaz mislim, da opravištvo ne pošilja mojega lista en dan pozneje nego druge. Dragi pismonoša, ako hočete list Edinost čitati, naročite se, kakor sem se jaz naročil, pa ne bode treba družih listov zadrževati in čitati. Saj veste dobro, da vsak hoče imeti svoje reči o pravem času. Naročnik Edinosti.

Iz Koparščine, 1. februarja 1886. — (Izv. dop.) — Po državnej postavi vsak c. kr. uradnik, kateri želi službovati v Istri in sploh na Primorskem, mora poznati jezike dežele. Uradnik, neznajoči jezika dotične stranke, nemore izvrševati vestno svoje dolžnosti uradnika. Nekateri c. kr. uradniki v Istri, kateri ne znajo razen laškega ali pa nemškega jezika, mislijo, in morda tudi zahtevajo, da bi slovanske stranke morale znati talijanski, ali pa nemški jezik. To je pač preneumno! Ali ti modri kulturtregerji ne vedo, da jih tudi slovanski kmetje pomagajo plačevati. — Hlapec, če želi služiti gospodarja in ostati v njegovej hiši, mora biti zmožen v jeziku, katerega rabi gospodar in njegova družina. Bilo bi smešno, ako bi hlapec zahteval, da se gospodar in vsa njegova družina mora naučiti njegovega jezika. Nasproti gospodar, kateri plačuje svojega hlapca, ima pravo zahtevati od njega, da pozna jezik njegove družine. — V tem slučaju bi rekel Nemeč v gornjej Austriji, ali pak Salcburgu Slovencu: Pojdi si kruha iskat v Sloveniji, a Hrvat u: Ili v Hrvatsko, jaz in moja družina te ne umemo. Jaz mislim, da tudi slovanski kmet v Istri more zahtevati, da tudi vsak uradnik poznaje njegov jezik, ker on plačuje svoje davke in druge deželne in občinske namete, tako da ne more več dihati od toških plačil.

Od vseh strani tužne nam Istre tože se Slovani, da če pridejo v ured, ne umejo se z uradniki, ker uradniki so redki, kateri bi bili zmožni slovanskemu ali pa hrvatskemu jeziku.

Je li dobro in v redu, da službuje pri c. kr. sodu pristav P. v Buzetu, K. v Pazinu, L. v Matovunu itd.? Slovanske stranke tožijo se, da ti gospodje ne umejo ni slo-

venski ni hrvaški. C. kr. sodnija v Pulju, da je enkrat pošiljala hrvatske spise prevajati na ministerstvo na Dunaj!?? Potem v Pulj ni nobenega uradnika pri c. k. sodniji, kateri bi bil zmožen hrvatskemu jeziku. To je žalostno!

Neverjetno, ali pač resnično, uradniki, kateri znajo vse deželne jezike, podé se iz Istre na Tirolsko ali pak v Salcburg. Tu le en slučaj: Do prošlega leta je služboval v Kopru finančni nadzornik, gospod, zmožen talijanskega, nemeškega hrvatskega in slovanskega jezika. Taj preodkritosrdni in pošteni gospod je bil premeščen na Tirolsko. Vsak njegov podložni uradnik in stražar, kakor tudi vse stranke le dobro o njem pripovedujejo. Z laj je na njegovem mestu Nemeč, neki Z., kateri ne zna ni hrvatski ni slovanski, a tudi malo talijanski. Ta gospod odpravlja financere hrvatske, slovanske in talijanske narodnosti iz službe, a imenuje na njihovo mesto tujece . . . kakor neki govore, Nemeč z Stajerske, Koroške in Bog ve od kod.

Zdaj pri dogani v Kopru ni nobenega uradnika, kateri bi znal psati slovanski ali pa hrvatski. Pa vendar ima i taci c. kr. uradniki, kateri slovanske stranski na hrvatski ali slovanski govor odgovarajo: »Parle per cristian!» Prihodnjič dalje.

Iz Koparščine, 1. februarja 1886. — Gospod Bodec! Povedati ti moram, da je bilo skrhan tvoje hodalo, katero si rabil v svojej mlačnej satiri. Morda ga nisi imel časa nabrusiti, ker si se bavil z A. B. C. ali pa je uže mnogo časa, od kar ga nisi rabil. Saj je mnogo brusadév po vseh ulicah. K tem si se mogel potruditi, da bi ti nabrusili skrhan orožje, da bi vsaj kožo načelo. A revež, nemaš časa! Premišljati moraš, kako bi se ti bolje posrečilo otroke slovanskih starišev mučiti z laščino.

Res te je moj dopis v oči zbolel, da si vse drugo videl, nego kar je bilo zapisano. Govoriš, da je moj dopis političen?

Tu se vidi, kako ločiš politiko in narodnost. Poprej si poslal brzojav, a temu je še le sledila tvoja suborepa satira!

Ne misli, g. Bodec, da se jaz pečam s politiko in sploh z onim, kar mene ne zadeva. A pečam se s tem, kar je moja naloga, da bi se še ti tako, bilo bi bolje za te. A zgrešil si pravo stezo in dirjaš po širokej stezi pogubi naproti.

(Da bi jaz ko) Koga varati, to mi niti v glavo padlo ni. A tebi se menda dopada, prekrščevati naš narod, ter ga obliovati z laško neslano juho. Seveda — to bi ti bilo po volji, da bi se vsi slovanski narodnjaki spravili pod jarem tujege jezika, ter v njim na nedolžno mladino vplivali in s tem prazno slamo mlátili. Tega si ti vajen.

Dobro mi je znano, zakaj te je oni nedolžni dopis iz Šmarj tako zadel! Pri čitanji onega dopisa si bil kakor kuhan rok, kri ti je šinola v glavo, da nisi razumel, kaj si bral. Seveda — zakaj bi Šmarje napredovalo? To si se mislil!

Zakaj imajo sedaj šole — in sicer v slovanskem jeziku — kaj pa čitalnica? To ti je trn v peti — to te boli, da ne moreš povsod vplivati na ubogo ljudstvo, kakor si vajen. Kaj si menil, da narediš z svojo neslano pesnjico? Da mar koga o kozji rog uženeš? A revež zabiti! ozmešil si se popolnoma. Kaj meniš, da bode tvoje hodalo vplivalo na me, ter da se ustrašim in se vsemu odpovem! Prav nasprotno — zbudila se je v meni še večja pogumnost, da hočem živeti za domovje in narod, ne pa se pečati s politiko. Morda si se hotel maščevati nad mano? Pa tvoje maščevanje, kakor ti meniš, prav me je razvseslilo, ker vidim, da besede iz ženskega peresa so te do kosti pretresle, da si se moral 15 dni ubijati z svojo sekiro.

Za tvoje svete se jaz ne menim — le vtaknem jih v ž-p, ker niso vredni pol piškovega oreha. Pa kaj bi se s tabo ukvarjala, ker nisi vreden še pomilovalne besede ne, katera pride iz slovanskih ust! ker bil si in bodeš slovanski »Efialt«.

Primorka.

Iz Opatjega sela dne 30. januarja 1886. Iz našega svega Krasa se ničesar ne sliši ni dobrega ni slabega, čeprav se homatije take, da bi marsikaterega čitatelja zanimivalo kaj pozvedeti.

Kakor drugod, tako se tudi tukaj nahaja lulika mej pšenico. Tukajšnje županstvo ima glavni sedež v Opatjem selu in temu pripadajo še občina sv. Mišel, Dol, Lokvica in Novavas. M-j občini se nahaja ena, katera je prizadela uže mnogo preglavice županstvu, čestitej duhovščini in drugim oblastnjim.

Občina Novavas, kakor se vidi uže iz nje imena, hoče biti kaj novega, zato se tu i nekateri prebivalci te občine ne vjemajo z nobeno posvetno deželsko niti duhovsko oblastnijo, tudi nobena postava ni dovoljna onim ljudem.

Občina Novavas šteje 44 hiš. števil, posestniki imajo svojo stransko burno kapelico, v Opatjem selu je vikarijatna zelo obširna prav lepa cerkev. Ta cerkev se je pred 9. leti zdaljšala in razširila, da je zdaj ena najlepših cerkev na Krasu. Zidanje cerkve je stalo nad 12000 gld., ta kratno županstvo in duhovščina videč, da

je prejšnja cerkev zelo majhna in nevarna, sklenoli so novo cerkev sezidati. A pri tem je vstal nek razpor.

Rado se zgodi, da pri majhnej iskrici nastane velik požar, prav tako se je tukaj zgodilo. Novovasci so se uprii delu in plačilu in od tistega časa je rava in kavs, sovraštva in tožbe.

Više oblastnije so pripoznale uže na prvej stopinji, da so Novovasci udeleženi pri delu in plačilu enako drugim.

Ali za one ljudi v Novavas je to bilo strašansko, kar naravnost so začeli romati od Kajfa do P. lara, poskusili so vse najbolj zvedene odvetuice v Gorici, v Kerminu in Trstu, celo v Pliskovci so imeli svojega zaupnika, oni ljudje so vselej svoje sklepe tajno kovali pri svojem načelniku, ker njih načelnik je posebno prebrisan mož, tudi je veliko skušil; zaradi njegove zvestobe mu je svinčena krogla nogo prestrelila, ker na tretji klic ž nitarmerijske straže ni hotel slušati. Oni načelnik ima posebno veljavno besedo pri onih ljudih. Neke dan se zmisli ta prebrisan mož in svetuje, da bi se vrvi od malih zvonov vzele, kar se je tudi vresničilo. Ko čestiti g. vikarj hoče sv. mašo opraviti, ni bilo vrvi, zato se ni moglo zvoniti. Da bi pa ljudstvo vsaj zvedelo, da se v cerkvi sv. maša opravlja, spzledi se mlad fant v zvonik in prične s kamenom v rokah ob male zvonice tolči, da je bilo veselje slišati.

Načelnik ima tudi posebne skrbi, da se njih kapelici kaj žalega ne zgodi, ker pred nekoliko časom je v huđej zimi bos okoli cerkve čuval, mej tam, ko je drugi cerkvene duri napenjal.

Pripetilo se je tudi, da je cerkveni organist moral stoje orglati, ker se je ploha usula in skozi strop voda udrla ker orglijariju po glavi in hrbtu ulila. Posebno za božje poti so kaj uneti, lansko leto so na pliskovsko gmajno hodili, tu i nekaj važnega tam pobrali in naravnost v mavho vtaknoli, domov prinesli, pozneje pa so šli h gospodu županu v Dol in z veliko radostjo se napatili v Doberdol in tam napravili tožbo proti čestitemu g. vikarju ter jo naravnost poslali pokneženemu vrhovnemu škofu v Gorico. Kaj so tam pobrali, to se je pozneje zvedelo iz nesramne tožbe, zaradi katere jih je škofjstvo ostro posvarilo s pristavkom, da ono obžaluje grdo antolčevanje in ako občinarji Novovaski ne nehajo od rogoviljenja, zapre se jim pri prvej priliki cerkev.

Vprašam vas Novovasci: ali niste še siti svojih neumnosti, ali v s niso še spametile drage pravde? Letos pride eksekutor ter pobere vam šo to, kar vam niso odvetniki še vzeli. Pravico ljub.

Iz Kanala 1. februarja. (Čitalnica, sejem, ženitov. pust). Naša čitalnica se je preselila v novo in krasno stanovanje vrlega narodnjaka g. Antona Segala gostilničarja v Kanalu in s tem si pridobila več novih udov. Prav tako, vendar enkrat se nadejamo tudi, da ta nova presentev bode stalna in da čitalnica v prihodnje bolje oživi in bo lepše cvetla, nego v prejšnjem starem stanovanji.

Splošno govorjenje je sedaj v Kanalu, ali bodemo imeli tu i leto s-je-m za blago in živino, kakor lani na 28. februarja, ker letos pade ta dan na nedeljo, ako bo, menim da bo ta trg na prihodnji ponedlek, prav za gotovo pa mi ni znano, ali bo ali ne bo, ker ga nismo čitali v nobenej letošnji pratiki.

Če tudi imamo v Kanalu mnogo vrlih in prav poštenih ženitninskih kandidatov, vendar ni še do sedaj ni sluhla ni duha, da bi se kakšen Kanalec ta pust oženil, zato so nekateri stare device vse obupane.

Tudi jaz, draga mi Edinost, prav rad bi se oženil, če tudi nisem več mlad, pa tudi prestar ne; nisem lep, pa tudi grd ne, nisem bogatin, pa tudi berač še ne, nisem visoko omikan, pa tudi osel ne, nisem pijanec, pijem ga pa prav rad. Žel bi dobiti devojko, da bi imela prav take lastnosti, da ne premladna ne pr stara, rajt bolje lepa, nego grda, da ne bi bila prebogata, pa tudi brez cvenka ne, da bi bila rajt manj nego pa več omikana in slednjč, da hi ga tudi ona rada pila, da ne bi mi očitala, kadar bi karjoleto domu pripeljal in k malu bi bil pozabil kar moram omeniti, da imam uže nekoliko sivih las, pa brez velikih stroškov, 40 kr. barve in zadoščuje za ves mesec, saj tudi jaz ne bi posebno gledal na to, ako bi moja prihodnja nosila mesto lastnih las konj-ko žimo na glavi, ali pa ponarejene konjske zobe, toraj, dekleta, katera želita v stan sv. Lukeža stopiti, na noge, dokler je še gorko železo.

Domače in razne vesti.

Imenovanja in premeščena. Konceptni praktikant Rihard Mainig je bil imenovan konceptistom pri deželnem namestništvu v Trstu. — Koncept pri tržaškem deželnem namestništvu Karol Pichler pl. Deeben je bil imenovan začasnim okrajnim komisarjem pri c. kr. namestništvu. O i pravosodnega ministerstva sta bila imenovana: sodnim pristavom pri deželnem sodišči v Trstu okrajni sodni

pristav Josip Milovčič v Kanalu; okrajnim sodnim pristavom v Labinu avskultant Alojzij Quarantotto, in premeščena: sodni pristav Stefan Vidulich iz Rovinja k deželnemu sodišču v Trstu, in okrajni sodni pristav Demeter Degiovanni iz Labina v Pulji.

Voščilo cesarjeve Stefanije. Včeraj je novi in največji Lloydov parnik »Poseidon«, kateremu je bila cesarjeva Stefanija kumica, odplul iz Trsta v daljne kraje; cesarjeva mu je brzozjavno voščila vsvo srečo na prvo pot.

Upravnim svetovalcem pri parobrodskem društvu Lloyd je ministerstvo imenovalo znanega voditelja goriških Slovencev g. dr. Josipa viteza Tonkliča, ter odstavilo od tega mesta znanega istrskega deželnega glavarja, dr. Vidulicha, moža nasprotnega Slovencev. Ministerstvo je s tem napravilo neko koncesijo tudi Slovencev, in akoprem so take službe pri Lloydju poznane kot sinekure, pri vsem tem se nadejamo, da g. dr. Tonklič stvari vender kaj bolj na dno pokuka.

Novočenje na Primorskem. Pri letošnji stavi ima Primorsko dati 1529 mož za stojno vojsko (vojno mornarico), 153 mož za nadomestno reservo, in najmanj 282 mož za deželno brambo. Stava bode v Trstu: 1., 2., 3., 4., 5., 6 in 10. marca; Na Goriškem in Gradiščanskem: v Ajdovščini 5. in 6. marca; v Gorici (za mesto) 8. in 9. marca; v Gorici za (okolico) 10., 11., 12., 13. in 15. marca; v Trzinu 12. in 13. marca; v Cervinjanu 15., 16. in 17. marca; v Kanalu 17. in 18. marca; v Tolminu 20., 22., 23. in 24. marca; v Korminu 22., 23. in 24. marca; v Gradiški 26. in 27. marca; v Bolecu 26. in 27. marca; v Komnu 29., 30. in 31. marca; v Cerklji 26. in 30. marca; v Sežani 2. in 3. aprila. V Istri: V Kopru 20., 22., 23., 24., 26. in 27. marca; v Bujah 29. in 30. marca; v Poreču 1 in 2. aprila; v Rovinji 3. aprila; v Pulji 5., 6., 7. in 8. aprila; v Podgradu 5., 6. in 7. aprila; v Matavunu 12. in 13. aprila; v Labinu 10. in 12. aprila; v Buz-tu 9. in 10. aprila; v Volovski 14., 15. in 16. aprila; v Pazinu 15., 16. in 17. aprila; v Krku 19., 20. in 21. aprila; v Lošinu 27. in 28. aprila; v Čresu 30. aprila.

Veliki ples delalskega podpornega društva denes zvečer obeča biti res velikanski. Do denes opoldne je bilo uže razprodanih veliko nad 1000 vstopnic; ali naznanili so svoj prihod gostje iz Sežane, Komna, Doline, iz Ribenberga pride celo pevski zbor 16 pevcev in še kakih 30 drugih posestnikov, iz Kanala se je tudi naznanilo mnogo gostov, še celo z Notranjskega pričakujejo nekoliko odličnih narodnjakov. Povabljeni so vsi prvi dostojanstveniki in drugi gospodje Tržaški, ki so večinoma objubili svoj prihod. Po vsem soditi bode gotovo nad 2000 oseb obiskalo prekrasno veselico. Gledišče je kaj lepo in bogato odličeno.

S kratka, vse priprave so take, da se je nadejati prekrasnega večera in veselice, katera bode delala čast Tržaškim in okoliškim Slovencev.

Pri porotah, ki se prično v Trstu 8. t. m., so bila se bodo ta le hudodelstva: 8. februarja uboj, zatoženec Anton Bandl; 9. februarja: tatvina, zatoženec Jakob Valentič; 10. februarja: teško telesno poškodovanje, zatoženec Fr. Slapnik; 11. februarja: telesno posilstvo, zatoženec Iv. Klun; 12. februarja: rop, zatoženec Angelico Gojardo; 13. februarja: rop, za toženci Anton Slatič, Nikolaj Paveč in Iv. Wachner; 15. februarja: tatvina, zatoženec Anton Blascan in Iv. Ekhardt; 16. februarja: rop, zatoženec Fr. Mosetič in Anton Vidali; 17. februarja: teško telesno poškodovanje, zatoženec Josip Kalkuš.

Tržaška pravica je nekaj posebnega, ona je surogat kakor cikorijska, po kateri diši. Čuje, ako se je v Bosni pod Turki tako gojilo. Nek kamnosek iz Kontovelja je na dan volitve dež. poslanca v Proseku, po dovršeni volitvi javno izrekel, da cikorijska naj se pobere in ker je to slišal nov kapovila in šolski inšpektor Proseški, je to hitro naznanil znanemu asesorju Pimpachu.

Pimpach pa brez vsacega zaslišanja pošlje onemu kamnoseku preprost listič, uprav tak kakoršnji se rabijo za zavijanje sira; na tem lističu je bilo po italijansko zapazano, da omenjeni kamnosek mora 24 ur v zapor, ker se je grdo vedel na dan volitve. Mož pride s tem lističem k Pimpachu in mu razloži, da on ni nobenega škandala provociral. A ker mi je to slovensko govoril, ga je grdo pogledal in r-ke, naj govori italijansko in ker je rekel, da mu ne zna, mu je zažugal, da ga precej zapre in da ga zapodi iz mestnega dela. Mož pa je odgovoril dr. Pimpachu, da ni res, da ne razume slovensko, saj je rojen v Komnu, da mu ni mar za magistratovo delo in da rajše lakotno trpi, nego pa prenaša tako krivico. Na to je nesel ojstro pritožbo na namestništvo. V Trebčah so žandarji prepovedovali agitacijo mej volilci, na Proseku je bilo prepovedano celo na glas govoriti. Kde smo?

Naj poprašajo vendar naši drž. poslanci na Dunaji, ako so okoliščani Tržaški v resnici izzvati postave, ali pa se mislijo za okoliščana morda vpeljati celo batin. — Oj vlada, vlada!

Državna nova palača se bode zidala v Trstu. V tej palači bodo nastavljeni vsi poštni in telegrafski uradi. Ker je potreba take palače res velika, se je nadejati, da bode drž. zbor dovolil dotični trošek, ki je preudarjen na 550 000 gld.

Nemške parniške poštne vožnje iz Trsta se nekoliko zakasne, ker dotični parniki, ki se delajo v Stettinu, niso še izdelani. Za to vožnjo je namenjenih šest parnikov, trije večji se bodo imenovali »Preussen«, »Baierna« in »Sachsen«, trije manjši pa »Lübeck«, »Stettin« in »Danzig«.

Hrpeljska železnica. Na progi Hrpelje-Trst, kakor naznanjajo uredska poročila, začela so se dela 26. oktobra 1885 na dveh mestih mej Hrpeljami in sv. Andrejem, meseca novembra so se pričela na 12 drugih mestih z 214 delavci v srednjem številu, meseca decembra pa na 24 mestih z 578 delavci v srednjem številu na dan. Nadalje se je v zadnjem mesecu začel delati podmol pri Ključu in je dosegel 24,2 metra dolgoti. Odrpil so se trije kamenolomi. Vse storjeno delo znaša 1.86%, vsega dela, ki se ima dovršiti.

Plača profesorjev srednjih šol. Učitelji ljubljanske višje realke so poslali poslanski zbornici prošnjo, naj se plača prof. sorjev srednjih šol v provinci-jah, ki znaša zdaj 1000 gld., poviša na 1200 gld. Kakoršna imajo profesorji na Dunaji in profesorji obrtniških šol, in naj se vsi profesorji po dovršenem petnajstem službenem letu povišajo v VIII. razred. To prošnjo je poslanec Šuklje izročil državnemu zboru.

Tržaške novosti:

Lahonsko. V krmi »All Rose« v ulici Via delle Acque so bili v nedeljo nekateri Furlani, ki so igrali moro in na ves glas vpili. Pri drugi mizi pa so sedeli 3 Slovenci se svojimi ženskami. Ker so videli da Furlani razsajajo, so začeli polglasno peti, da jim ne bo »mora« tako šumela po ušesih. Ali ko zasliši krmar slovensko petje, hitro pristopi k mizi in reče: »Ne pustim peti«. Ali nek Marusič je odgovoril, da kakor hitro ni prepovedana »mora«, tudi petje ne bi smelo biti prepovedano. Krmar pa odgovori »m... per sciamie«. (Blato za ščave). Slovenci so na to protestovali, češ, da v krmi so vsi enaki in da je grdo žaliti narodni čut kojega gosta. Al gostilničar ne odgovori več, ampak vzame stol in ga zavrti na Marusičem sodarjem, ter ga udari po glavi, da se je krvaveč zgrudil na tla. Furlani tudi precej priskočijo in ranijo še drugega Slovence, inej tem ko so uboge žen-ke zbežale na ulico. Oba napadena sta bila močno ranjena in se nahajata v bolnici. To je italijanska kultura v Trstu, katero njegujejo pod Mikcem in Jakcem. Stvar je zdaj pred sodnijo.

Detomor. — 22 letna dekla Katarina Frandolič iz Tržica je predvečrajšnjem v kleti hiše št. 3 ulice st. Michele porodila dečka, katerega je precej zaučila z vrvičo. Mrtvo truplice so našli bevalci one hiše pod stopnicami ter stvar ovadili policiji vsled česar je policija prearšno mater odpeljela v bolnico, oddelek za zločince.

Samomor. 39letni trgovski agent Karol Junc, rodoma Notranjec, se je predvečrajšnjem na svojem stanovanju v ulici del Toro št. 6 ustrelil. Neozdravljiva bolezen je bila nekda vzrok samomora.

Grha se boji! 18letnega grškega klanfarja Elija Bellelija je zatožil oče nekega malega dečka zaradi takozvanih grških činov. Sodnija je dala nečloveškega razpašenca zapreti.

Iz Rojana nam poročajo: Znan je izid volitev V. okraja kder je bil z precejšno večino izvoljen g. Živic, kandidat društva Edinosti, proti g. Ivanu Danevu. Pri vsem tem se pa zadnji noče ukloniti volji večine volilcev ter sedaj v pretinjami in lovljenjem nabira volilcev, ki naj podpisajo protest proti volitvi g. Živca. Sinoči je prišel brat njegov in openski župan v vas Piščanci pod Opčine ter sta tam omenjeni protest podpisati silila rekoč, da je mnogo boljše, da se izvoli v poslance kandidat domačinec, kakoršen je neki g. Danev, da se zadnjemu bolj pristojno poslanstvo, ker je bogat ter mnogim ljudem pomagal (?), da je bilo v zadnji volitvi mnogo »pogreškov« itd. Res se je nekoliko Piščancev dalo preslepiti ter se oni protest podpisalo, drugi so pa trnili pri sklepu ostali. Vsi skupaj pa trde, če so uprav protest podpisali, kojega sta jim župan in Danevov brat silila, da bodo, ako se prigodi, da bo g. Živic odvržen ter volitve vnovič razpisane, zopet prejšnjega kandidata Živca volili.

Zalostno je, da se nezavedno ljudstvo tako slepari ter sili proti njegovej vesti proteste podpisovati, nič manj sramotno ni pa za istega župana in Danevovega brata, da ljudstvo k temu silita ter mu prah v oči mečeta.

Naj si g. Danev prizadeva, kolikor hoče, naj le ljudstvo lovi in podpisov be-rači, tuji v prihodnji volitvi, ako bi do tega prišlo, on ne bode v V. okraju izvoljen!

Ponižne prašanje. Na Opčinah podpisujejo nek protest proti volitvi gosp.

Živca, magistratovi hlapci, kateri protest okolo nosijo, vsakemu pravijo, da mora podpisati, ker je ukazal tako sam gubernator. Ker to ne more biti resnica, prašamo ponižno, kaj misli storiti vis. dež. vlada, da se ne boje ime Nj. ekselence gospoda namestnika na tak način zlorabilo. Da se v resnici tako agituje, zato imamo več prič.

Vabilo k veselici, koje prireie pevci v Lokvi v nedeljo dne 17. februarja 1886. v poslopji starega grada na »Tabru«. Spored: Naprej, godba, Pozdrav, govor. Avstrijska himna, izvršuje godba in pevec. Pesem koroških Slovencev, poje domači zbor. Ljubici, deklamacija, Slovenec sem, poje domači zbor. Mutec v enem dejanju. Slavjanka, poje domači mešani zbor. Ples.

Pri plesu in mej točkami svira godba, in nastopijo razni zunanji došli pevski zbori. Vstopnina k besedi i plesu 40 novc. za osebo. — Začetek ob 7 i pol uri zvečer. K obilnej vdeležbi nujndno vabi

Veselični odsek.

Goriške novosti. Goriška čitavnica imela je 30. jan. zvečer svoj redni občini zbor, v katerem se je sprejelo tajnikovo poročilo in denarničarjev proračun za leto 1886 brez ugovora. Predsednik vitez Tonkli je odgovarjal na razne interpelacije prof. Erjavca, Jul. pl. Kleinmayra in Fr. Pogornika o novih društvenih prostorih. Na predlog mons. A. Marušiča izvolili se je dr. vitez Tonkli po vsklitku zopet za predsednika, Ivan Pirjavec po navsvetu prof. Erjavca pa za denarničarja. V odbor so se izvolili naslednji gospodje: Iv. Mercina, dr. Fr. Kos, Jož. Kožuh, J. k. Čepular, Iv. Berbuč, Ant. Sautelj, Ern. Klavžar; namestnika sta dr. Lisjak in dr. Stančić. Odbor se je kmalu potem konstituiral ter je izvoljen podpredsednik prof. Berbuč, tajnik dr. Kos. — Veselica bralnega in podpornega društva v ponedeljek je bila tako obiskana, da ni bilo več prostora in vršila se je na čast celega društva. — Deželni odbor goriški imenoval je Karola viteza Doljaca de Ciprianija kancelista ali vodjo deželne pisarnice, Ernesta Klavžarja pa asistenta v deželni pisarni.

Pobiranje doneskov za »Narodni Dom« v Ljubljani. Zabeležiti nam je veselo vest, da bo polovica prve stotine razprodanih krajevskih knjižic kmalo gotova — krajevskih pravimo, ker smo dobili razven tega še posebej na desetkrajcarske knjižice nabranih toliko svot, da bi, preračunjene na krajevске knjižice, pomnožili njih število za 19.

Razprodanih imamo sedaj 47 krajevskih knjižic, število se je tedaj v zadnjem času pomnožilo za štiri. Dobili smo namreč 44. knjižico pod št. 93 (poverjenik g. J. F.) iz Ljutomer, 45. knjižico pod št. 305 (poverjenica gospica Fr. T.) iz Mengša, 46. knjižico pod št. 74 (poverjenica gospica M. M.) iz St. Jenerja in 47. knjižico pod št. 22 (poverjenika gg. A. J. in J. P.) iz Podbrezja. Tedaj vnovič dve gospici poverjenici; kot je videti, je bilo izgledno postopanje naših vrlo zavednih vrhničank jako vspodbudljivo. Sedaj imamo vsega skupaj, če ne jemljemo v poštev nabranih manjših svot, šestod žensstva razprodanih krajevskih knjižic.

Dosta iti nam je še, da smo v zadnjem času dobili tudi več manjših svot, nabranih deloma na krajevске, deloma na desetkrajcarske knjižice. Posebno znatna in omenljiva je ona, ki jo je poverjenik g. K. P. v Ljubljani nabral na desetkrajcarsko knjižico pod št. XII. v znesku 57 for. 60 kr. Vsem gg. nabiralcem in nabiralkam za matljivi trud najtoplejšo zahvalo. Le tako naprej!

S ponosom lahko rečemo: Nam ni treba nobene posebne reklame. Najboljša reklama za naše domoljubno podjetje so faktični vspehi.

Kolera se na Padovanskem širi; v Pieve di Sacco ste zboleli dve osebi za to boleznijo ter je ena umrla, v Certuri in v Padovi se je tudi uže prikazala.

Ponarejalci bankovcev na Italijanskem. V Palermo, Cagliari in Catania so zaprli mnogo oseb, ki so ponarejali papirnati denar i našli so pri njih tudi vse za to potrebne priprave ter za 18 milijonov ponarejenih, in dva milijona hr dobrih bankovcev.

Umri mej vstajo. Nekemu knezu je nekdo prorokoval, da bode umrl mej vstajo. Ali knez je umrl za neko boleznijo, ki ga je prisilila dolgo časa na posteljo. Pri vsem tem se je trdilo, da je umrl mej vstajo, kajti okolo postelje, na kojoj je umiral, stalo je dvanajst zdravnikov, ki so se, ko mu nobeden ni mogel pomoči, slajničj sprli mej seboj. — Prorokovanje se je tedaj spopolnilo!

Tržno poročilo.

Kava — malo obrajtana, cene šibke, a nespremenjene. Prodalo se je te dni 500 vreč Rio po f. 44 do 56.—, 1300 vreč Santos po f. 46 50 do 57.—, Java Malango stane f. 57 do 63.—, Moka f. 95 do 105.—, Portorico f. 85 do 110.—, St. Domingo f. 50 do 60.—, Caylon plant f. 70 do 125.—.

Sladkor — zaradi neugodnih poročil iz Českega in zaradi močne ponudbe, so cene postale še slabše. — Prodalo se je te dni 5000 vreč sladkorja v kosih po f. 21.50 do 25.

Sadje. — Po pomerančah močno prašanje, po limonah ne toliko; cene vsega sadja trdne in vzdržane. Pomeranče in limoni po f. 2 do 5.50, mandlji f. 80 do 88, rožiči f. 6.50, fige v vencih po f. 17.50, opaša f. 24 do 28, cvehe navadne f. 18 do 23, Elené f. 31 do 42, Sultanina f. 32 do f. 45.

Olje — kupčija je nekoliko ožvela, dobro prašanje je posebno za namizno olje, ki stane denes f. 56 do 78, jedilno pa f. 38 do 45, bombažno f. 25 do 35.

Petrolje — še precej iskano; cena pa še vedno stajna na 10 gld.

Domači pridelki — fižol rudeči fr. 10, bobinec fr. 11, koks fr. 12, maslo f. 82 do 94 po kakovosti.

Žito — malo kupčije, cene šibke. Pšenica levantinska fr. 8, koruza levantinska f. 6, oves bosniški f. 7 do 7.25.

Les — nekoliko več kupčije, kranjske deske colarce se prodajajo po f. 41 do 68, škuret* fr. 44 do 48.

Seno — gre še precej dobro in sicer po f. 1.50 do 1.80.

Borsno poročilo.

Zaupanje na borski raste, zato se kurzi jako dobro drže in je stanje borse sploh prav zdravo.

Dunajska Bors

dne 5. februarja

Enotni drž. dolg v bankovcih	84 gld 15 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	84 . 40 .
Zlata renta	112 . 60 .
5% avst. renta	101 . 30 .
Delnice narodne banke	872 . — .
Kreditne delnice	298 . 50 .
London 10 lir sterlin	126 . 50 .
Napoleon	— . — .
C. kr. cekini	10 . 03 .
Kr. državnih mark	5 . 93 .

Poslano. *)

Gospod Viljem Grossman je v 90. šte. Edinosti od leta 1885 v laž stavil dopis v Edinosti iz Lovrane dne 30. avgusta, natisnen v listu Edinosti od 5. ptembra 1885. Znano mi je, da je tudi Vas tožil, g. urednik, ker mu niste poslanega tiskali na pravem mestu, pa njegov advokat ni nič opravil in da niste bili Vi, g. urednik, zadosti velikodušen, ne bi se bilo poslano niti več tiskalo, ker poslano ni imelo postavne oblike in tudi čas je bil uže minol, do katerega se je imel zahtevati popravek. To vse ste Vi gosp. urednik boljše znali, nego g. G. in njegov odvetnik sam. Torej nimate vendeta. Akosa hoče g. Grossman oprati pred svetom, gotovo se mu to ni posrečilo s poslanim; on ni dober narodnjak, če se hoče oprati, naj stori pokoro in naj se za to leto vse drugače pripravi za praznik avstrijske države, potem ga pa jaz sam operem pred vsem svetom. Za zdaj pa mu izro-kam, da nemam navade lagati se in vse, kar pišem in sem pisal, vedno sem pripravljen dokazati tudi pred sodnijo z obilnimi svedoki. Tudi ga prašam, kedo je največ mešal, da smo dobili našo ljudsko šolo italijanski oddelek?

F. B.

v svojem in v imenu več drugih.

*) Za takove članke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon veleva. Ured.

Trgovina A. Mayer-ja

Pivom v steklenicah

nanrava na paro

LJUBLJANA.

Cesarsko, Exportno in Bock-pivo

v zabojih z 25 in 50 stekl. 16—52

Žele se zalogarji v večjih krajeh.

Kako je možno prorokovati vreme!

Samo z »higrometrom« namreč z nekako rastlinsko uro. Taka ura namreč kaže 24 ur preden točno vremensko spre-meno. Delajo se sicer v več krajih enake ure ali le one, katere prodaje

Vereins Centrale in Frauentdorf so prav. Imajo obliko nizke stenske ure in so istočasno pravo dičilo vsakej sobi. Prodajejo se neoblično v ceno kajti jedna stane le 2 M. Ista v elegantnem okviru iz lesa in kiti z steklom 4 M. 2—

Na Slapu pri Vipavi proda Anton Stekar, bivajč v Trstu, prostovoljno svoje posestvo, sploh, ali pa posamezne parcele. Plačuje se po pogodku. Natančneje se zve pri Matiju Židaniku na Slapu št. 93.

Tekuće za pozlatiti i popra- Tekuće
viti okvire, crvene, kovan, porcelan-ke
zlato i staklene predmete; **srebro**
za posrebrniti sve kovane predmete.

Svatko može veoma lahko sam pozlatiti ili posrebrniti svaki predmet. Cena staklenice sa zlatom ili srebrom for. 1 uz pouzede ili gotov novac (primaju se i listovne marke). 2—2

Leopold Epstein u Brnu (Moravska).

Lekarna Trnkoczy

zraven ratovža na velikem mestnem trgu v Ljubljani
priporoča in razpošilja s poštanim povzetjem
Marijaceljske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih želodci in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomankanje slati pri jedi, slab železnak, vetrove, kolike, zlatenico, bjuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, z abasanje, gljate, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.

SVARILO! Še jedenkrat nam je omeniti, da so te kapljice izpostavljen velikemu ponarejanju. Mnogo ljudi je, ki ne znajo pripravljati teh kapljic in pod imenom „Marijaceljske kapljice“ razpečavajo slednje kot ponarjene kapljice me nevednim ljudstvom. Te kapljice zaradi svoje brezvpešnosti neso prave „Marijaceljske želodčne kapljice“. Kdor torej želi pravih „Marijaceljskih želodčnih kapljic“, pazi naj pri kupovanju vedno na gorenjo podobo Mabožje, ki je za varstveno znamko postavno zamajč na in mora biti na vsaki stekleničici.

Dobivajo se v lekarni Trnkoczy zraven ratovža v Ljubljani, so najboljši in, kakor mnoga zahvalna pisma potrjujejo, najkakovostnejše in propešnejše kapljice zoper vse želodčne bolezni in njih nasledke.

1 = 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Naravno olje

iz jeter od polenovke (Biccala).
najzbornejše kakovosti, kojega z dobrim vseh pomnoženja najboljše mesto zdravnik. — Iz iste kakovosti napravljajo se tudi železno ali jodoželezno (ferrato) olje. Zaloga v lekarni G. R. Rovisa Corso štev. 47. 6-10

Vrtnarske bukve za milijone.

(Gartenbuch für Millionen).
Tretja pomnožena in sbojšana izdaja.
Cena 1 marku.
Ako se pošlje 1 marku 10 pf. v poštinih znamkah vdobi se te bukve po pošti. Noben posestnik vrte niti prijatelj cvetic naj ne opusti prilike, si za prihodnjo spomlad to koristno vrtnarsko knjigo preskrbeti, ki se vedno vdobiva pri
Vereins Centrale Frauendorf, Post Vilshofen in Bayern.
Najnovejši frauendorfski glavni katalog semena, rastlin in drevca za šolske vrte pošlje se na zahtevan brezplačno in franko.

Ni več zobobolov.

Voda za zobe lekarničarja G. B. Rovis ozdravi hipoma vsak največji zobobol, za brani narejenje tartara in gnjilja zob obrani bele, ojači zabrne in čisti ustni diš. Na prodaj v lekarni ROVIS Corso 47 po 50 kr. steklenica. 7-

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguče **BRZO** in **POŠVENA** ozdraviti po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači.
Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko. posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.
Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva zmes.
Edini **Jeruzalemski balzami** si je zagotovil valed svoje priproste sestave, odločno oživljujejo in želodčne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi se vsakim dnevom več prasanje po njemu. Ta balzami bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zaradi njene ugodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega preb. vlijanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.
Steklenica z navodom vred stane 30 novcev. 19-9
GLAVNO SKLADIŠČE v LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.
Skladišča v Trstu v lekarni G. B. Rovis, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Palisca.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,
je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žitcih, steklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahleva naj se samo zoper zoper trganje po dr. Maliču s sraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gosp. pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.
Moja mati so na protinake bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvpešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje huš, prihajala in uže več dni niso mogli stopit na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel j. čudovit vseh, da so se po kratkej rabi opretili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprirodnejšo zahvalo z vsem spoštovanjem udani
Frane Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,
izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prane in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi. 2-

Kričistilne kroglice, c. kr. priv.,
ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijano ovedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljaj 5 21 kr. jeden zavoje s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Manjš, kakor en zavoje s 6 poštom ne razpošilja.

Naročila iz dežele izvrše se tako
Lekarna Trnkoczy-ja
na mestnem trgu v Ljubljani.

Novi instrument staron-mški
Ariston za otroke
preseza vse enake instrumente po eleganciji, lepemu glasu in trajnosti. Za komad z 6 sekircami 16 gl., kedor hoče več sekirc, plača za vsako 60 novcev.
Razun tega priporočam svoj harmonike 7- in druge muzikalne instrumente. Ceniki brezplačno in franko.
J. N. Trimmel, Wien, Kaiserstrasse 74

ROOB COCCOLA

posebnost
c. k. priv. in odlikovane tovarne
ROMANA VLAHOVA
V SIBENIKU.
Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro 1-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnam in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.
Ta iz jagod Juniperus oomunie in diš čih želišč napravljivi liker je prjetnega okusa.
Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje osla belih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na žilve, možgane in na hrbitance.
Prodajo na debelo preskrbuje moje hiše v Sibeniku in v Trstu.
Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarij.
Nepokvarjeni pravi liker se pozua po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 29-48-15

Vsakovrstne bolezni, osobito bolezni v nrvih, božjast, želodčne bolezni, nrvno šumenje v ušesih, zbadanje v ušesih in slabečutje, glavoboli, migrena, bleidica, hromost ozdrave se gotovo po našej svetovnoznani, racionalnej metodi. Pri pljučnih boleznih in naduhi zadobili so po štirtednem zdravenju najboljše vspehe. Prosimo da nam točno popišete bolezen in nam pismu zaupljivo pismo pošijete priloživi mu znamko za odgovor. —10
Priatna klinika „Freisal“
u Solnogradu (Astrija).

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaze njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na eranic, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. Ono ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo 53-41

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v lekarni **Cristofolletti v Gorici, v Trstu** v lekarni **E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Paraboschi in M. Ravasini.** Ena steklenica stane 30 novcev.
Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavoj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, da si nimajo nobene moči in vrednosti.

Zmaga obrtnije!

Valed sprejetja popolne zaloge ene najboljših tovarni, ki j. konci preteklega leta prenehala, sem v stanu prodavati naslednjo robo tako v cenó, da se še nikoli kaj enakega ni slišalo. Jaz dam za sramežljivo cenó, ki skoraj niti za delo ni zadostna, namreč samo za

2 for. 25 kr.
jedno neobično gorke, dobro narejeno gost in lepo

OBLEKO ZA GOSPODE

(takozvano tigrovo sukno), neobhodno potrebno vsakemu moškemu, ubozemu in bogatemu, kajti podaje se vsakemu stanu. Ta dobra trpežna obleka se dobiva pri nas v vsaki velikosti, za vsak stas, ter zadostuje povedati dolgoletni širokosti života da se vdobi dobra sukna. Kdor se hoče tedaj ohraniti zdravega ter lju i svojo denarstveno mošnjico ter hoče imati dobro in gorke obleko, naj si jo pred mogoče naroči kajti zaloga bode kmalu pokupljena.

Samo for. 3-50

Narjena obleka za gospó
Na tisoče najnovejših in najlepših obrabev koji eden drugega v lepoti presejajo, lepe fantazije in cvetice, nabockani ali nakockani, trežiti močni kalmuk in modni barhanti, v najlepših najmodernejših barvah, sivi, modri, črnkasti, v raznoličnih temnih nuancah, narejeni so po simskih krojih, in stane — jedna enaka oni koje predstavljajo podoba,

dobro narejena lepo okrašena gorke, moderna, lepa
zimaska obleka za gospe
dokler je še kaj zaloge stane le for. 3-50, ali pa enako opravljena samo iz fineše robe narejena for. 4-50. Ta noša obstaja iz široke haljine in temu pritečajno, lepo urezane stasne janke.
Razpošilja z poštanim povzetjem Feketova zaloga robe
v notranjih delelah narejene
Beč, Hundstherstrasse Nr. 18-26
Svarim pred enakimi posameznimi ponudbami. 3-6

C. kr. poveljena tovarnica hrvatskih ovočnih destilatov
Frana Pokorny-a u Zagrebu
mejitelja 3 redov in zlatih medalj iz Pariza, Londre, Moskve, Trata
priporoča pravi slivovce najboljših letin, kakor druge imenitne ovočne destilate iz lastnih žgalnic na Hrvatskem in Slavonskem.
Ta pijača je čisti produkt najboljšega duha in okusa, prepečen iz zdravega pod milim hrvatskim hrvatskim nebom rastočega sadja. Cenik na prasanje. 3-3
Trgovina z hrvatskimi vini.

Piccoli-eva esenca za želodec
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.
Ozdravilni kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravilnih opričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodežje, krč, želodčne in promejavne murglice, zabasanje, hemorojde, zlatenico, migrene itd. in je najboljši pripomoček zoper gljate pri otrocih.
Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc.
Pri večem številu deži se primare odpuš.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Fraxmarer, Preudini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

Gosp. t. Gabr. Piccoli-ju, lekarničarju v Ljubljani
Na sahtevanje potrjujem, da sem Vaš dve za želodec, kojega deli so mi dobro znani v velikih slučajih uspešno rabili proti boleznim v želodcu in zlati žili 21-50
Ljubljana, mesec januar 1884.
Dr. Emil vitez pl. Stöckl.

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitet poročevalec.
Podpisani potrjuje, da ima želodčna esenca ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Ž njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodčne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.
A. Wlassich, župnik-kan. Plominj, Primorsko.
Antirheumata najboljšo zdravilo proti prehlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.
Pastilje santalinске; (kolesci zoper gljate) izkušeno zdravilo zoper gljate škatljica 10 kr. 100 košč. 50 kr. 1000 košč. 5 gl. 2000 6 gl.
Santalinne pastilje proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plučnim, prsnim in vrtnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.
Želiščni prani sirop. Ta iz zdravilnih želišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci ša toliko žlic. Steklenica 36 kr.

Tu navedena. Kakor vsa druga zdravila se zmiraj frišna dobe v lekarni

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
v Ljubljani
na Dunajskej cesti,
kder se naročila tako

po pošti proti povzetju izvršujejo.

PRISTNI WILCHELM-OV
Rabljiv za zdravljenje v vsakej letnej dobi. Rabljiv za zdravljenje v vsakej letnej dobi.
pro-iartritijski protireumatičen
Kričistilni čaj
(ki čisti kri proti protinu in reumatizmu.)
Spoznan za jedino, gotovo uspešno kričistilno sredstvo.
Z dovoljenjem ces. kralj. dvorn. pisarne poleg odloka Beč 7. decembra 1855.
Potrjeno za odločnega izvrstno delujoč prav v vsakej
Pred ponarejenjem zag. tovljen z patentom pres. cesarja Beč, 17. maja leta 1870.

Ta čaj čisti ves organizem; prodi a več kot vsako drugo sredstvo v vse dele našega telesa in odpravi ako se ga uživa vsako nečistoto, ki se je v telesu napravila; učinek je trpežen in gotov.
Popolno ozdravljenje od trganja po udih, reumatizma in drugih vsakovrstnih starih bolezni, vedno gnjujočih ran, kakor tudi od vseh spolovnih in kožnih srabnih bolezni, trbučev po životu in obrazu, lišajev, sifilitičnih ulc.
Posebno ugodni uspeh pokazal je ta čaj pri vredu jetri in vranici, pri hemorojdih, zlatenici, čutniških, mišičnih in bolih členov, tišanju v želodcu, zaprtju vetrov, zagnjetenju v spodnjem telesu težkem spuščanju vode, polucejonih, ženskih tokih, možkej slabosti itd.
Boli, kakor škro ula, žlezni otok se ozdrave koj in dobro, ako se uživa ta čaj, ki je dobro raztapljajoče in čistilno sredstvo.
Prstno ga napravilja le **Fran Wilhelm**, lekarničar v Neunkirchen.
Jeden zavoje, razdeljen v 8 uzemkov, pripravljenih po zdravniškem predpisu, navodom rabljenja v raznih jezikih: 1 gl. izven tega je treba priložiti 10 kr. za znamko in zavoje.
Svarilo. Naj vsakdo pazi, da ne vkupi ponarejeni čaj, tirja naj se le **Wilhelmov** protiprotitritijski in protireumatični kričistilni čaj, ker tudi drugi ponarejeni čaji se prodajajo pod imenom protiatritijski in protireum t čni čaji, svarim vedno, kupčevalce pred takovimi.
Nahaja se pristni **Wilhelmov** protiatritijski protireumatični čaj tudi v Trstu: Jakob Seravalle, lek., Ed. L. it nburg, lek.; v Korminu: H. Condolini lek., v Gorici: G. Cristofolletti lek., G. B. Pontoni lek.; v Pulju: G. Wassermann lek. 5-12